

Opozorilo: Neuradno prečiščeno besedilo predpisa predstavlja zgolj informativni delovni pripomoček, glede katerega organ ne jamči odškodninsko ali kako drugače.

Neuradno prečiščeno besedilo Pravilnika o zagotavljanju varnosti in zdravja delavcev pri ročnem premeščanju bremen obsega:

- Pravilnik o zagotavljanju varnosti in zdravja delavcev pri ročnem premeščanju bremen (Uradni list RS, št. 84/23 z dne 2. 8. 2023),
- Pravilnik o spremembi Pravilnika o zagotavljanju varnosti in zdravja delavcev pri ročnem premeščanju bremen (Uradni list RS, št. 98/23 z dne 15. 9. 2023).

PRAVILNIK

O ZAGOTAVLJANJU VARNOSTI IN ZDRAVJA DELAVCEV PRI ROČNEM PREMEŠČANJU BREMEN

(neuradno prečiščeno besedilo št. 1)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Ta pravilnik določa ukrepe za zagotavljanje varnosti in zdravja pri ročnem premeščanju bremen, pri katerem so delavci izpostavljeni nevarnosti kostno-mišičnih obolenj in poškodb v skladu z Direktivo Sveta z dne 29. maja 1990 o minimalnih zdravstvenih in varnostnih zahtevah za ročno premeščanje bremen, kadar za delavce obstaja predvsem nevarnost poškodbe hrbta (četrti posebna direktiva v smislu člena 16(1) Direktive 89/391/EGS) (UL L št. 156 z dne 21. 6. 1990, str. 9), zadnjič spremenjeno z Uredbo (EU) 2019/1243 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o prilagoditvi več zakonodajnih aktov, v katerih je določena uporaba regulativnega postopka s pregledom, členoma 290 in 291 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L št. 198 z dne 25. 7. 2019, str. 241).

2. člen

Ročno premeščanje bremen v skladu s tem pravilnikom pomeni vsako opravilo, ki vključuje dvigovanje, prenašanje, spuščanje, potiskanje, vlečenje ali premikanje bremena s človeško silo in druga podobna dela (npr. podpiranje, držanje, ponavljajoči gibi), ki zaradi svojih značilnosti ali zaradi neugodnih ergonomskih pogojev pomeni nevarnost za razvoj kostno-mišičnih obolenj, povezanih z delom.

3. člen

Kostno-mišična obolenja v skladu s tem pravilnikom so bolezni ali poškodbe mišic, sklepov, kit, vezi, živcev ali žil, ki nastanejo v povezavi z ročnim premeščanjem bremen.

II. OBVEZNOSTI DELODAJALCA

4. člen

(1) Delodajalec mora delovna mesta prilagajati tehničnemu in tehnološkemu napredku in ročno premeščanje bremen nadomeščati z delovno opremo, pripomočki in mehanskimi pomagali (v nadaljnjem besedilu: dvižna oprema).

(2) Dvižna oprema se uporabi vedno, kadar je stopnja obremenitve visoka. Stopnja obremenitve se izračuna na podlagi metode iz Priloge 3, ki je sestavni del tega pravilnika, ali na podlagi druge primerljive metode, v skladu s tretjim odstavkom 6. člena tega pravilnika.

(3) Dvižna oprema mora zagotavljati učinkovito preprečevanje kostno-mišičnih obolenj glede na ocenjeno tveganje na posameznem delovnem mestu oziroma pri posameznem opravilu.

(4) Med dvižno opremo spadajo predvsem dvigala, žerjavi, dvižni trak, platformni vozički, platforme s škarjastim dvigom, viličarji na motorni pogon, odri za premeščanje bremen v višino nad rameni delavca, hidravlična dvigala za dviganje bremen na police, razni manipulatorji, električni stopniščni voziček, stopniščni vzpenjalnik, paletnik in eksoskelet (naprava za dviganje, ki jo delavec obleče).

(5) Delodajalec zagotavlja varnost in skladnost dvižne opreme v skladu s predpisi, ki urejajo varnost in zdravje pri delu.

5. člen

Kadar se ni mogoče izogniti ročnemu premeščanju bremen, mora delodajalec sprejeti organizacijske, kadrovske in tehnične ukrepe, uporabiti opremo in tak način dela, da zmanjša nevarnost, povezano z ročnim premeščanjem bremen, ob upoštevanju Priloge 1, ki je sestavni del tega pravilnika.

6. člen

(1) Kadar se ni mogoče izogniti ročnemu premeščanju bremen, delodajalec organizira delo tako, da je to ravnanje čim bolj varno in zdravo in:

- vnaprej oceni varnostne in zdravstvene razmere pri tem delu in prouči dejavnike tveganja, ob upoštevanju Priloge 1 tega pravilnika,

- poskrbi, da se s sprejetjem varnostnih in zdravstvenih ukrepov izogne tveganju za kostno-mišična obolenja delavcev ali to tveganje zmanjša, pri čemer upošteva značilnosti delovnega okolja in delo delavca, ob upoštevanju Priloge 1 tega pravilnika.

(2) Delodajalec oceni tveganje za nastanek kostno-mišičnih obolenj pri ročnem premeščanju bremen vedno, kadar ga na ocenjevanje napoti presejalni test iz Priloge 2, ki je sestavni del tega pravilnika, ali presejalni test iz primerljive metode iz četrtega odstavka tega člena.

(3) Kadar je treba oceniti tveganje za nastanek kostno-mišičnih obolenj pri ročnem premeščanju bremen v skladu s prejšnjim odstavkom, se za ocenjevanje lahko uporabi metoda iz Priloge 3 tega pravilnika ali katera koli druga primerljiva metoda, s katero delodajalec zagotavlja vsaj tako raven varnosti in zdravja delavcev pri ročnem premeščanju bremen, kot bi jo zagotovil z upoštevanjem ukrepov na podlagi ocene tveganja po metodi iz Priloge 3 tega pravilnika.

(4) Ocena tveganja za nastanek kostno-mišičnih obolenj pri ročnem premeščanju bremen mora vsebovati zapis o:

- imenu in ključnih kazalnikih izbrane metode za ocenjevanje tveganja,
- ugotovljenih dejavnikih tveganja iz Priloge 1 tega pravilnika,
- rezultatih meritev merljivih dejavnikov tveganja (na primer: čas, masa, frekvenca, sile, toplotne razmere),
- ocenjeni stopnji tveganja in
- ukrepih za odpravo oziroma zmanjšanje prisotnih tveganj.

(5) Za oceno stopnje tveganja za nastanek kostno-mišičnih obolenj pri ročnem premeščanju bremen in tudi pri drugih fizičnih delovnih obremenitvah lahko delodajalec uporabi metode, ki so objavljene na osrednjem državnem portalu.

7. člen

(1) Delavci smejo ročno premeščati bremena na podlagi ocene tveganja za varnost in zdravje pri ročnem premeščanju bremen.

(2) Kadar delodajalec dodeli delavcu naloge, povezane z ročnim premeščanjem bremen, mora upoštevati njegove zdravstvene zmožnosti v skladu z zdravniškim spričevalom izvajalca medicine dela, z oceno izpolnjevanja posebnih zdravstvenih zahtev za določeno delo v delovnem okolju, še posebej pa, da:

- je delavec po svojih fizičnih lastnostih primeren za izvedbo naloge,
- delavec nosi primerna oblačila, obutev ali druge osebne stvari,
- ima delavec znanje ter usposobljenost za varno in zdravju neškodljivo ročno premeščanje bremen.

(3) Pri določanju delovnih nalog za ročno premeščanje bremen delodajalec upošteva starost, spol in telesno zmogljivost delavca, ki jo oceni izvajalec medicine dela v zdravniškem spričevalu.

(4) Delodajalec za delavca, ki opravlja delovne naloge ročnega premeščanja bremen, zagotovi zdravstveni nadzor v skladu s predpisi, ki urejajo varnost in zdravje pri delu, z upoštevanjem posebnih tveganj, katerim so izpostavljene rizične skupine delavcev.

(5) Delodajalec zagotovi, da sme delavec ročno premeščati bremena samo v primeru, če se to izvaja v skladu s tem členom.

8. člen

Delodajalec zagotovi, da noseča delavka ne dviguje, drži, prenaša ali rokuje z bremenom težjim od pet kilogramov, oziroma ne potiska ali vleče bremena s silo, večjo od 50 newtonov.

9. člen

Delodajalec zagotovi, da se timsko dvigovanje bremen (delo v parih, delo več delavcev v timu) uporabi pri dvigovanju težjih ali dimenzijsko večjih bremen oziroma bremen z neenakomerno razporeditvijo teže.

10. člen

(1) Delodajalec delavce seznanja s tveganji, ki bi jim utegnili biti izpostavljeni ter jih teoretično in praktično usposobi za varno in zdravo delo pri ročnem premeščanju bremen, da se odpravi oziroma zmanjša tveganje za nastanek kostno-mišičnih obolenj ob upoštevanju ocene tveganja za varnost in zdravje pri ročnem premeščanju bremen.

(2) Delodajalec delavce vnaprej seznanja o značilnostih bremen in drugih dejavnikih, ki vplivajo na varno delo, še posebej pa o masi bremena in središču težnosti najtežje strani, ko je paket naložen ekscentrično.

11. člen

Delodajalec se o vseh vprašanih glede zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu na podlagi tega pravilnika posvetuje z delavci oziroma njihovimi predstavniki in jih o sprejetih ukrepih tudi sprotno obvešča na način in v skladu s postopkom, določenim v zakonu, ki ureja varnost in zdravje pri delu.

[Priloga 1: Dejavniki tveganja](#)

[Priloga 2: Presejalni test](#)

[Priloga 3: Ocenjevanje in načrtovanje fizičnih delovnih obremenitev pri ročnem premeščanju bremen](#)

Pravilnik o zagotavljanju varnosti in zdravja delavcev pri ročnem premeščanju bremen (Uradni list RS, št. [84/23](#)) vsebuje naslednji končni določbi:

»III. KONČNI DOLOČBI

12. člen

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o zagotavljanju varnosti in zdravja pri ročnem premeščanju bremen (Uradni list RS, št. 73/05 in 43/11 – ZVZD-1).

13. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. avgusta 2024.«.

Pravilnik o spremembi Pravilnika o zagotavljanju varnosti in zdravja delavcev pri ročnem premeščanju bremen (Uradni list RS, št. [98/23](#)) spreminja 12. člen pravilnika tako, da se glasi:

»12. člen

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o zagotavljanju varnosti in zdravja pri ročnem premeščanju bremen (Uradni list RS, št. 73/05 in 43/11 – ZVZD-1), ki pa se uporablja do začetka uporabe tega pravilnika.«;

ter vsebuje naslednjo končno določbo:

»KONČNA DOLOČBA

2. člen

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

